

Mora kyrka och kyrkogård

Mora kyrka har en lång och spännande historia. Redan i slutet av 1200-talet byggdes på nuvarande plats en liten gråstenskyrka med platt tak. Denna kyrka revs och den nuvarande kyrkan är från 1400-talets slut. Den första kyrkan hade tre skepp och stjärnvalv och såg i stort sett ut som den nuvarande. Vad som skiljer dem åt är att det nuvarande koret inte fanns och att kyrktorn inte ser ut som det gjorde.

Under 1400-talet verkade i Mora en kyrkoherde som hette Daniel Svinhufvud. Han skänkte bl a en korkåpa och mässhake till kyrkan. Båda återfinns idag i sakristian – de är oerhört vackra och helt unika.

Natten mellan den 3-4 maj 1671 härjade ett våldsamt åskväder över Morabygden. Blixten slog ner och tände eld på kyrkan. Kyrktornet förstördes helt, tillsammans med kyrkklockorna och kyrksilvret. Under ledning av den nyutnämnde prostens Andreas Nohr-Moreaus byggde Mora sockenmän ett nytt tak på bara några veckor. Kung Karl XI betalade för ett nytt kyrktorn och nya klockor, som 1673 restes av tornresaren Anders Olofsson. Kyrktornet ritades av hovarkitekten Jean de la Vallée.

På 1700-talet skedde en stor utbyggnad av kyrkan och då tillkom det nuvarande koret med sin barockprägel. Det är inte känt vem som målat altartavlan, endast konstnärerna som gjort ramverket och predikstolen är kända. Altartavlan föreställer Jesus på korset med Jungfru Maria, Maria Magdalena och aposteln Johannes nedanför korset.

Under årens lopp har flera stora restaureringar gjorts. I den som gjordes 1963-1964 togs bl a kalkmålningar fram. Dessa målningar, på norra sidoskeppets östligaste valv, är troligen från 1520-talet.

Den senaste renoveringen gjordes 2004-2005. Kyrkan målades om och utrustades dessutom med ett utmärkt ljud- och ljusanläggning. Huvudingångens position ändrades– från att varit belägen mot Vasagatan till att vara mot Zorngården. Ett nytt glasparti installerades som vindfång innanför den nya huvudingången. För barnen som har svårt att sitta still under mässa etc konstruerades ett litet utrymme där de kan leka.

Annat som är av intresse är en skulptur i trä av St Olof från 1400-talet. Kungliga porträtt pryder kyrkans långväggar – Ulrika Eleonora, Karl XII och Gustaf II Adolf. De vackra ljuskronorna som hänger över bänkkvarteren är delvis i original från 1600-talet och delvis nyproduktion från F M Mattsson i byn Östnor (strax utanför Mora).

I Mora Kyrka finns även målningar av två olika konstnärer. Den ene är en okänd mästare med tavlor från tiden 1678-1680. Den andre målaren är Hållams Nils Nilsson från byn Färnäs med tavlor målade 1755. Bägges målningar återfinns på orgelläktaren och på gapskullen (ovanför sakristians ingång) och dessutom på norra väggen nära predikstolen. De huvudsakliga motiven är från Bibeln, både gamla och nya testamentet.

Vid huvudingången kan man se rakt upp i tornvapenhuset. Här finns även Mora kyrkas samling av bomärken. Bomärkena är från alla gårdar som deltog i uppbyggandet av kyrktaket och kyrktornet 1671-1673. De togs till vara 1936 i samband med en restaurering.

På kyrkogården finns konstnären Anders Zorns och hans hustru Emmas grav. Den har en stor huvudsten och en mindre fotsten med tydliga vikingainfluenser. Anders Zorns mors grav finns intill kyrkogårdsstaketet mot Zorngården. Den pryds av en bronsrelief kallad "Mona" ("mor" på Moramål) som Anders Zorn själv gjort.